

מראי מקומות- מנחות ק"ה

מנחות מב' מינים, וכמו שתי' הברייתא לקמן. ואף דהי' יכול גם להק' מה שהק' הגמ' לקמן, דברייתא אחרת קתני מיני מנחות מביא שתיים משתי מינים, דמשמע דבמיני מנחה מביא חדא, אולם למה הק' הגמ' דוקא על הברייתא, הי' יכול להיות שו"ט זו על הגמ' גופא, והניח בצ"ע.

(ד) **דאי ר"ש, כיון דאמר מחצה חלות ומחצה ריקין, אינן סבר לה כר"י דאמר כל המנחות באות עשר, איכא לספוקה בי"ד מנחות- ע' במנחת חינוך (קט"ז, ב')** שהביא דלפי ר"ש דיכול להביא מחצה חלות ומחצה ריקין, א"כ אין חילוק ביניהם, ואפי' אם אמר בפירוש חלות, יכול להביא ריקין. ודבריו תמוהין מסוגיין, שהרי אי' כאן בפירוש דלפי ר"ש צריך להביא כל האפשריות, ואם ריקין וחלות א' הוא, למה צריך להביא יותר ממנחת מאפה א', וצ"ע. אגב, יש להעיר, אם שניהם מצות הם, א"כ מהו החילוק בין חלות למצות. ע' באבן עזרא (ויקרא ב', ד'), שכ' דחלות היינו עבות, או עגולות (כלשון חלילה), ומשמע דכ' כן לחלק ביניהם ובין הרקיקים.

(ה) **שמע"י ל"י לר"ש דאמר מייתי ומתני- פרש"י,** דמייתי ב' מנחות, חדא של עשר חלות וחדא של עשר ריקין, ואומר אם כולה חלות או כולה ריקין נדרתי, אותה שנדרתי, וכו'. וכ' **העולת שלמה,** דלכאו' צ"ל דס"ל דמותר לערב חובה בנדבה, ודלא כרבי, דהא ע"כ מיירי דהביא החלות וריקין בכלי א', דבשני כלים לא מצי קמיין, דדלמא נדר מחצה חלות ומחצה ריקין, ואמר' לעיל (כד). שלא יבוא עשרון בב' כלים ויקמוץ [וק"ק, אפי' אם הי' מביאו בב' כלים, מ"מ מוכח דס"ל דמעריבין חובה עם נדבה, שהרי בכל כלי יש ספק דאולי יש חובה ונדבה, וצ"ע], אע"כ מיירי כאן דהכל הי' בכלי א', ודלא כרבי. אבל הק' ע"ז, דא"כ הו"ל לרבי לפלוג ארישא כמו דפליג אסיפא, וא"כ איך אמר' דמתני' מתאים עם ר"ש. לכן ביאר דמביא כל חלה וריקין בכלי לבדו, דהוה ביחד עשרים כלים, ומגע להו וקמיין, וכדאמר' לקמן דאם מגע להו להדדי יכול לקמוץ מחדא על חבירתה.

(א) **מן הצאן יביא כבש- פרש"י,** אמר הרי עלי עולה מן הצאן, יביא כבש ולא עז, הואיל ופתח בו וכו'. והק' **הצאן קדשים,** הא אהדרי' קרא והקדים עזים, וכן לענין תורים ובני יונה, ומשנה היא בסוף כריתות (כ"ח), ופרש"י שם דאם אמר הרי עלי עולה יכול להביא איזה מהם שירצה, וא"כ מה שייך להק' על מנחות משם, הרי חלוק ביסוד, דשם הא אהדרי' קרא. וע"ש שכ' לבאר דבמנחות נמי מצינו דאהדרי' קרא, ואם לא ס"ל לר' יהודה להא דאהדרי' קרא לענין מנחות, מהכ"ת לומר כן בעולה, וכו', וא"כ שפיר הק' על ר' יהודה. וע"ע בטהרת הקודש דכ' דאין שייך הא דהתם להא דהכא כלל, דהתם הרי הנדון הוא מה שהוא חשוב טפי בעצם, וע"ז אמר' דאהדרי' קרא להקדים עזים, לומר דלא אמר' דצאן הוי חשוב טפי מעזים, דהא התורה הקדים עז במקו"א. אבל לענין דעת בני אדם, בזה י"ל דהכל תלוי במה שפתח בו הכתוב תחלה, ואינו עולה על הדעת דבמקום אחר הקדים עז לכבש, ולכן שפיר יש להק' דאם במנחות אמר' כן, דכוונתו למנחת סלת משום דכך פתח הכתוב, ה"ה בקרבן עולה, וכו', יש לומר כן.

(ב) **סימנא בעלמא- פרש"י,** לגירסא שלא תטעה. וכ' הרש"ש שכן הוא דרך ר' יהודה, כמו שמצינו לעיל לענין שיעורים של לחם הפנים ושתי הלחם, דר' יהודה נתן בהם סימנים זד"ד יה"ז (וגם יש לציין הא דפסחים, דר' יהודה הי' נתן בהם סימנים, דצ"ך עד"ש באח"ב).

(ג) **אלא מהא ליכא למשמע מינה- דהיינו, דכיון שיש כאן סתירה בדיוקי המשנה, א"כ ע"כ חד מהן דוקא וחד מהן לאו דוקא, ואיננו יודעים איזה מהם דוקא ואיזה מהם לאו דוקא, וא"כ איננו יכולים להכריע הדין ממתני'. אולם הק' **הצאן קדשים,** הא ע"פ המבואר לקמן בסוגיין לכאו' אין כאן סתירה בדיוקי המשנה, די"ל דלעולם יש לדקדק מהרישא דמיני מנחה שתיים, ומסיפא יש לדקדק דבמיני מנחה צריכין להביא ב'**

(ו) אפי' תימא ר"ש, שמעי' לי' לר"ש דאמר מייתי ומתני- הק' הנתיבות הקודש, הא עיקר מח' בין ר"ש ורבנן הוא האם מביאין קדשים לבית הפסול או לא, דרבנן ס"ל דאין מביאין קדשים לבית הפסול, ולכן אין יכולין להביא אשם על תנאי, ור"ש ס"ל דבשעת הדחק לתקוני גברא מביאין קדשים לבית הפסול, כמבואר בעמוד ב'. וא"כ, למה אמרי' דהוי ר"ש לשיטתו, אפי' רבנן מודו דמתנין היכא שאין חסרון של מביאין קדשים לבית הפסול. וגם מיני' ובי' במתני' מבואר דמתנין, שהרי באומר פירשתי ואיני יודע מה פירשתי, מביא ס' עשרונים, ופרש"י שם, דמתנין דהשאר יהי' לנדבה, וא"כ נראה דזהו דבר פשוט דבמנחות מתנין, וא"כ למה אמרי' דהוי לר"ש דוקא, והניח בצ"ע [ואף דלמסקנא אמרי' דמתני' אתי למ"ד דנודר קטן והביא גדול כשר, אבל מ"מ משמע מדברי רש"י דברישא הי' פשוט, משום דתנאי מהני לכ"ע, ולא הי' צריך לפרש דאתי למ"ד דקטן והביא גדול כשר אלא בסיפא].

(ז) הא קא מייתי עשרון אחד משני עשרונות, ולוג אחד משני לוגין, שמעי' לי' לר"ש וכי- כ' הנתיבות הקודש, דיש להסתפק, מהו החסרון בזה דהביא עשרון א' משני עשרונות, מהכ"ת דאינו יכול לעשות כן, וכן לוג א' משני לוגין. וכ' דלכאו' י"ל דהביאור הוא דתלוי אם אמרי' דקביעות מנא מלתא היא או לא, דאם נאמר דקביעות מנא מילתא, אז כיון דנקבע האי עשרון והאי לוג בכלי זה להקריב על קרבן זה, שוב אינו יכול לשנותו לקרבן אחר. וכ' דלפי זה יש להסתפק לדינא, דהא פסק הרמב"ם דקביעותא דמנא מילתא היא, וא"כ לשיטתו צריך להיות דאינו יכול להביא עשרון א' משני עשרונות, אבל אפשר דבאמת אינו תלוי בזה, אלא דין מסוים הוא בפנ"ע, דלא יכול להביא האי עשרון דנדר משני עשרונות, והאי לוג דנדר משני לוגין, ולפי"ז אולי באמת לא קיי"ל כן, ובפרט דהגמ' הביא דר"ש חולק ע"ז, ולא מצינו בשום מקום דרבנן סברי בפירוש דאינו יכול.